Dr Özand GÖNÜLAL

CENOVA'LI RESSAMLAR
(BAROK ÜSLUP)

ÖZET

İtalya'nın kuzey batısında, Liguria bölgesinde bir liman kenti olan Cenova (İ.Ö.218) Romalılar döneminden itibaren önemli bir merkez olarak tarih içinde yer almıştır. Cenova aynı zamanda İtalya'nın Orta Avrupa'ya açılan kapısı durumundadır. İ.Ö. 218 tarihinde kent niteliği kazanan Cenova, tarih boyunca çeşitli yönetimlerin egemenliğine geçmiş ancak coğrafi konumunun sağladığı avantajlar ve liman kenti olmasının gereği olarak sahip olduğu gemi filoları nedeniyle ticari ve askeri bir merkez olarak varlığını sürdürmüştür.

Roma'da gelişen Barok üslup, ana kaynağını dinsel yenileşmeden ve Rönesans sanatçıları arasındaki klasiğe karşı gelişen tepkiden bulmuştur. Michelangelo ile belirginleşen bu tepki sonrasında resimde, heykelde ve mimaride ortaya çıkan farklı yaklaşım Maniyerizm'e esin kaynağı oluşturmuştur ve Barok üslupta yeniden klasik bir anlayışa ulaşmıştır. Bu süreç içerisinde; her zaman güçlü ve zengin bir şehir olan Cenova kentindeki sanat okulu, bu klasik anlayış içerisinde İtalya'daki yaratma sürecini etkileyen önemli bir merkez olmuştur.

Anahtar kelimeler: Cenova, Cenova okulu, Barok,

GENEVAN PAINTERS

(BAROQUE STYLE)

ABSTRACT

Geneva, a port city in the Northwest Italy has taken its place as a important center since the Roman era (B.C. 218). Besides Geneva is a gate leading to Middle Europe. Geneva gaining the quality of a city in 218 B.C., had been under the sovereignty of many states yet the advantages owing to its geographical position and being a port city as well as its vessel fleets, it existed both as a commercial and military center.

The Baroque style developed in Rome fueled its main sources from religious renovation and the reaction of the Renaissance artists against classics. After this reaction became evident with Michelangelo, the different approach in painting, sculpting and architecture has been the inspiration for Manierism and it achieves the classic style in Baroque style again. During this period, the art school in Geneva that is always a strong and rich city, has been an important center affecting this creation process in Italy within classic style.

Key words: Geneva, School of Geneva, Baroque

CENOVA'LI RESSAMLAR

(BAROK ÜSLUP)

Durağan klasiğin terk edilip dinamik klasiğin yaşandığı Barok üslup, bu dinamik yapıyı resmin iki temel unsuru olan ışık ve figür ile yakalamıştır. Her iki unsurun sahip olduğu özellikler, Barok üslup resminde hareketin görüntüsünden uzaklaşıp yaşayan hareketin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Resim içinde ışık belli bir noktada hareket ederek, yüzey üzerinde dolaşırken dokunduğu objelerin yüzeylerini aydınlatarak geçmektedir. Böylece oluşan farklı değerlerdeki ışık lekeleri hacmi yaratırken, kompozisyonu oluşturan figür ve diğer unsurların biçimlenmesinde temel oluşturan S ve C kıvrımları hareketi sağlamaktadır.

Rönesans klasiğine karşı 16.Yüzyıl ortalarından itibaren başlayan tepki; 17.Yüzyıl boyunca devam ederek 18.Yüzyıl ortalarına kadar uzanan ve tüm Avrupa'yı etkisi altına alan 'Barok' olarak adlandırılan bir üsluba ulaşacaktır. Rönesans gibi İtalya'da doğan bu yeni üslup, 19.Yüzyılda Yeni-Klasikçilik kuramcıları tarafından "düzensiz inci" anlamına gelen Barok (Barocco-Portekizce) sözcüğü ile adlandırılmıştır.

Roma'da gelişen Barok üslup, ana kaynağını dinsel yenileşmeden ve Rönesans sanatçıları arasındaki klasiğe karşı gelişen tepkiden bulmuştur. Michelangelo ile belirginleşen bu tepki sonrasında resimde, heykelde ve mimaride ortaya çıkan farklı yaklaşım Maniyerizm'e esin kaynağı oluşturmuştur. El Greco'nun resimde, Celli'nin heykelde biçim ve ışık kullanımı açısından ortaya koyduğu farklılık, Barok üslupta yeniden klasik bir anlayışa ulaşmıştır. Bu süreç içerisinde; her zaman güçlü ve zengin bir şehir olan Cenova kentindeki sanat okulu, bu klasik anlayış içerisinde İtalya'daki yaratma sürecini etkileyen önemli bir merkez olmuştur.

İtalya'nın kuzey batısında, Liguria bölgesinde bir liman kenti olan Cenova (İ.Ö.218) Romalılar döneminden itibaren önemli bir merkez olarak tarih içinde yer almıştır. Cenova aynı zamanda İtalya'nın Orta Avrupa'ya açılan kapısı durumundadır. İ.Ö. 218 tarihinde kent niteliği kazanan Cenova, tarih boyunca çeşitli yönetimlerin egemenliğine geçmiş ancak coğrafi konumunun sağladığı avantajlar ve liman kenti olmasının gereği olarak sahip olduğu gemi filoları nedeniyle ticari ve askeri bir merkez olarak varlığını sürdürmüştür.

Bu özellikleri sayesinde ekonomik olarak gelişen Cenova, ileri düzey ticaret sistemlerinin uygulandığı önemli bir Avrupa kentine dönüşmüştür. Akdeniz bölgesinde uzun süren egemenlik savaşları nedeniyle 15.Yüzyıl başlarında kent ekonomik sıkıntıya düşmüş, 15.Yüzyılın ikinci yarısından sonra ticaretteki saygınlığını yeniden kazanmaya başlamıştır. 16.Yüzyılın ilk çeyreğinde Andrea Doria tarafından ispanyol eğemenliğine giren Cenova aynı zamanda aristokrat bir ticaret merkezi haline gelmiştir.

15.Yüzyılın ikinci yarısından itibaren tüccarların yeni bir anlayışla başlattıkları bankacılık sistemi sayesinde oluşan ekonomik düzen (CASA) menkul eğerler üzerinden elde edilen bir zenginliği de beraberinde getirmiştir. Ekonomik olarak gerçekleşen bu

gelişmenin sağladığı zenginlik sanata karşı ilginin artmasını sağlamıştır. Özellikle resim üzerinde yoğunlaşan bu ilgi Rönesans Dönemi Flaman ressamlarının da etkisiyle 15.Yüzyıl sonunda, Milano'lu ressam Carlo di Braccesco (1478-1501) öncülüğünde Cenova okulunun kurulmasını sağlamıştır. Daha sonra 1527-1536 tarihleri arasında Pierin del Vaga'nın (1496-1547) gelmesiyle Roma sanat anlayışının egemenliği altında kalan Cenova okuluna bağlı mimarlardan G.Alessi çeşitli yapılar inşa ederek kentin çehresini değiştirmiştir.

17.Yüzyılda Cenova okulu mimarlarından B.Bianco üniversite binasını inşa ederek kentin modernleşmesini sağlamıştır. Cenova'da inşa edilen saraylarda yapılan tavan resimleri önemli yer tutar.
Bu dönemde Caravaggio (1571 – 1610), Rubens (1577 – 1640) ve Van Dyck (1599 – 1641) gibi önemli Barok ressamlar Cenova da çalışmışlar ve Cenova okulu ressamları üzerinde etkili olmuşlardır. Özellikle Bernardino Fasolo (1489 – 1526), Gioacchino Assereto (1600 – 1649), Giovanni Andrea de Ferrari (1598 – 1669) ve Bernardo Strozzi (1581 – 1644) gibi Cenova okulu ressamları Caravaggio'nun etkisi altında kalmışlardır. Bunların yanında Valerio Castello (1624 – 1659) ve Giovanni Benedetto Castiglione (1609 – 1664) gibi Cenova okulu ressamları Barok üslubu tavan resimlerinde ön plana çıkmışlardır. Tuval resim yapımı ise 1735 tarihinde Magnasco'nun kente gelmesiyle yaygınlaşmış ve onun etkisiyle romantik bir hava kazanmıştır. Cenovalı ressamların yanında heykeltraş Filippo Parodi (1630 -1702) heykel alanında Cenova okuluna bağlı olarak eserler ortaya koymuştur. Yaptığı çalışmalarda Bernini'nin etkisini görmek mümkündür.

BAROK ÜSLUP CENOVA OKULU RESSAMLARI

Luca Cambiaso (1527-1585)

Cenova doğumlu olan Luca Cambiaso'nun ilk çalışmaları fresko tekniğinde yapılmış resimlerdir.Bu resimlerin örneklerini 1544 yılında Doria sarayında çalışırken yapmış olduğu resimler oluşturmaktadır. 1550- 1555 yılları arasına tarihlenen beyaz kağıt üzerine kalem ve sulandırılmış mürekkeple yapmış olduğu resimler, bugün Ambrosiona Kütüphanesinde önemli bir kolleksiyonu oluşturmaktadır.Bunların yanında çeşitli kolleksiyonlarda yer alan yağlıboya resimler, Michelangelo, Correggio ve George la Tour'un etkilerini taşımaktadır.Luca Cambiaso 1583 yılında II.Philip tarafından İspanya'ya çağrılmış ve sarayın dekorasyonunda çalışmıştır. 1585 yılında Madrid'te ölen Luca Cambiaso Cenova okulunun önemli ressamları arasında yer almaktadır.

Res 1. Luca Cambiaso,Pieta

Cambiaso'nun kalem ve mürekkeple yapmış olduğu çalışmaları arasında kalabalık kompozisyonların yanında, "Pieta" adlı çalışması (Res 1.) önemli yere sahiptir. Dört figürden oluşan kompozisyonun merkezinde Meryem ve kucağında çarmıhtan indirilmiş İsa figürü yer almaktadır. Üzüntüden kendinden geçmiş kadın figürü şeklinde betimlenmiş Meryem figürünün kucağındaki İsa figüründe ölmüş bir insan vücudunun etkisi başarılı bir şekilde verilmiştir.İki yandaki erkek figürlerinin olaydan duydukları hüzün ve şaşkınlık ifadesi Cambiaso'nun başarısını ortaya koymaktadır.

Figürlerin işlenişinde belirgin konturlar ile mürekkebin lekesel değerlerinin yumuşak geçişleri kontrast oluşturmaktadır.Figürlerin sahip olduğu duygusallık, ışık kullanımı ve figürlerin biçimlenişi ,Barok üslup özelliklerini yansıtmaktadır.

Cambiaso'nun özel bir kolleksiyonda yer alan 1550 tarihli "Meryem ve Çocuk İsa" (Res 2.) adlı resim, yağlıboya tekniğinde yapmış olduğu önemli resimlerindendir.Kompozisyon, resim yüzeyini tamamen kaplayan kadın ve çocuk figüründen oluşmaktadır. İkonografik olarak değerlendirildiğinde Meryem ve İsa'yı hatırlatacak herhangi bir unsur resim üzerinde görülmemektedir.

Res 2. Luca Cambiaso, Meryem ve Çocuk İsa

Resimde yer alan kadın figürü klasik Meryem biçiminden farklı olarak çağdaş günlük giysileri içerisinde, şapkalı zarif genç bir kadın figürü olarak betimlenmiştir. Çocuk figürünün biçimlendirilmesinde ise Michelangelo yada Rubens'in etkisi olduğu düşünülmektedir. İsa figürü olması beklenenden farklı olarak o yaşlardaki bir çocuğun doğal görüntüsü içinde betimlenmiştir. Kadın figürünün zerafeti Caravaggio'nun etkisi altında biçimlendiğini düşündürmekte, özellikle elleri bunu açıkça ortaya koymaktadır. Kumaş kıvrımları, kullanılan ışığın yüzey üzerindeki farklı derecelenmesiyle belirginleşmektedir. Ancak Barok üslubun genel özelliği olarak ışığın farklı şiddetleriyle yaratılan yumuşak geçişler yerine, daha sert bir etki yaratılmıştır.

Bernardo Strozzi (1584-1644)

İtalyan ressam ve gravürcü (Cenova 1584–Venedik 1644) İl Cappucıho yada İl Prete Genovese (Cenova rahibi) olarak anılan Strozzi, Cappucino manastırına girdiğinde henüz onyedi yaşındadır.Babasının ölümünden sonra annesine ve kızkardeşine yardım edebilmek için 1610 yılında manastırdan ayrılmıştır. Manastırdaki yaşamı boyunca aziz ve azizelerin resimlerini yaptığı düşünülen ressam, manastırdan ayrıldıktan sonra resim yapmaya devam etmiştir. 1633 yılında Venedik'e yerleşmiştir.

Strozzi'nin çalışmaları arasında portreler, allegorik resimler ve dinsel içerikli sahneler başarıyla betimlenmiştir. Strozzi'nin resimlerinde Rubens, Van Dyck ve Caravaggio'nun etkilerini açıkça görmek mümkündür. Bernardo Strozzi, gerçekci resimler yapmıştır. Sıcak ve parlak renkler kullanmıştır. Yaygın hareketli fırça vuruşları, özellikle dinsel içerikli resimlerde görülmektedir. 1620'den itibaren doğaya ilişkin duyarlılığı yaratacak renk karışımları kullanmaya başlamıştır. Resimde kuvvetli bir tarz yaratmıştır.

Bernardo Strozzi'nin 1616-1618 yılları arasında tuval üzerine yağlı boya olarak yaptığı "Çobanların Tapınması" adlı resim (Res 3.), kompozisyon, desen kullanımı ve figür

biçimlemesi açısından Barok üslubun açıkça sergilendiği bir örneği oluşturmaktadır. Resim yüzeyi, ana eksene yerleştirilmiş Meryem ve Çocuk İsa figürleriyle ikiye ayrılmıştır. Merkezde yer alan bu iki figür, Barok üslubun belirgin özelliği olan lokal ışık ile aydınlatılmıştır. Merkezi aydınlatan bu parlak ışık, iki yanda yer alan figürler üzerinde derecelenerek, oluşan karanlık alanlarla kontrast etki yaratmış ve figürlerin gölgesel anlayışla hacim kazanmasını sağlamıştır.

Res 3. Bernardo Strozzi, Çobanların Tapınması

Kompozisyon düzeni Wolfflin'in parametreleri kullanılarak incelendiğinde; merkezde yer alan ve parlak bir ışıkla aydınlatılarak seyircinin ilgisini çeken çocuk İsa figürü, aynı zamanda kompozisyon içindeki diğer figürlerin de bakışlarını toplamaktadır. Bu durum kompozisyonun kapalı form olarak algılanmasına neden olmaktadır ancak, kompozisyonun sağında, elinde horoz ve asa tutan erkek figürünün arkasında yer alan pencere ve pencereden içeri sızan ışık hüzmesi, mekan açısından derinlik etkisi yaratarak, olayın yaşandığı mekan dışında başka bir mekanın varlığını hissettirmektedir. Bu durum Barok üslubun "açık form" kompozisyon özelliğini göstermektedir.

Diğer yandan Strozzi'nin, 1615-1620 yılları arasında tuval üzerine yağlı boya olarak yapmış olduğu (105.5x155.5cm)(Accedemio Ligustica di Bella Arti, Cenova) Vaftizci Yahya'yı betimleyen resimde (Res 4.), Yahya figürünün bakışlarının gökyüzüne doğru yönelmesi kompozisyon düzeninde açık formu belirgin şekilde ortaya koymaktadır. Işık kullanımı açısından da Barok üslubun belirgin özellikleri sergilenmektedir.

Res 4. Bernardo Strozzi, Vaftizci Yahya

Res 5.Caravaggio, Bachüs

Res 6. Caravaggio, Kertenkele ve Çocuk

Res 7. Bernardo Strozzi, Lute Çalıcısı

Res 8. Caravaggio, Müzik Yapanlar

Strozzi'nin "Vaftizci Yahya" (Res 4.) ve "Lute Çalıcısı" (Res 7.) adlı resimlerinde Caravaggio'nun etkisi görülmektedir.. Vaftizci Yahya'yı simgeleyen erkek figürü Caravaggio'nun "Bachüs (Dionysos)" (Res 5.) ve "Parmağını Kertenkele Isıran Çocuk" (Res 6.) adlı resimlerindeki figüre benzemektedir. Özellikle her iki sanatçının erkek figürüne yüklediği "kadınsı özellikler" ortak bir dilin ifadesini göstermektedir. Caravaggio'nun Strozzi üzerindeki etkisini görebileceğimiz diğer resim ise "Lute Çalıcısı" adlı resmidir. Bu resim, Caravaggio'nun "Müzik Yapanlar" (Res 8.) adlı resmi ile benzer özellikler taşımaktadır.

GiovanniAndrea Ansaldo (1584-1638)

Andrea Ansaldo, Luca Cambiaso'nun oğlu Orazia Cambiaso'nun öğrencisidir. Ansaldo, Cambiaso'dan desen uygulamaları ve renk kullanım ustalığı kazanmıştır. Orazia Cambiaso'nun yağlıboya çalışmaları; Ansaldo'nun çoklu figür uygulamalarında, detaylandırılmış kompozisyonlarında ve mekansal derinliklerindeki kademelenme için kaynak oluşturmuştur. Onun erken çalışmalarındaki zarif figürler ve karışık tonları, Pietro Sorri (1556-1621) ve Ventura Salimberi gibi Maniyerist ressamların etkisi altında gerçekleştirmiştir.

Floransa okulundan sonra Tuscana ekolü tarafından benimsenmiş olan Giovavni Battista Paggini'nin görkemli perdeleri ve aydınlık-karanlık kontrastı da Andrea Ansaldo'yu etkilemiştir. Diğer yandan Bernardo Strozzi ve Simon Barabbio ise kuru boya kullanımını başarmıştır. 1618-1621 tarihleri arasında Cenova'yı ziyaret etmiş olan ve ilerici Lombardiya Okulu ressamlarından olan Cereno ve Givlio Cesare Procaccini'nin 1620'lerdeki çalışmaları Ansaldo'nun çalışmaları üzerinde etkili olmuştur. Ansaldo aynı zaman diliminde Cenova'da çalışmış olan Flemenk ressamlarından realizmi almıştır. Ansaldo'nun bu etkiler altında yarattığı üslup zarif bir tasarım, kuvvetli perpektif, yumuşak ve pastel renklerin kullanıldığı özelliklere sahiptir.

Ansaldo'nun en önemli çalışması, 1620 yılında yaptığı "Mısır'a Kaçış" (Res 9.) adlı yağlıboya resimdir. Bu resimde Meryem ve kucağındaki çocuk İsa figürünün üzerine düşen parlak ışık ile "nur" (kutsal ışık) etkisi sağlanarak dinsel nitelik kazandırılmaya çalışılmıştır. Kompozisyon içerisinde Meryem dışında yer alan, Yusuf ve eşşek figürü ile klasik " Mısır'a Kaçış" komposizyonu tamamlanmaktadır.

Res 9.Andrea Ansaldo, Mısıra Kaçış

Meryem figürünün bakışları doğrudan izleyici ile karşılaşmaktadır. Böylece izleyiciyi ve izleyicinin bulunduğu mekanı resme dahil ederek, açık kompozisyon kurgusunu ortaya koymaktadır. Komposizyon düzeni, ışık kullanımı ve buna bağlı olarak sergilenen atmosferik yapı, Barok üslubu açıkça ortaya koymaktadır.

<u>Giovanni Benedetto Castiglioni (1610-1665)</u>

Paggini'nin öğrencisi olan Giovanni Benedetto Castiglioni Grecchetto II olarak tanınmaktadır. Van Dyck'ın öğrencidir. 1621'den itibaren Cenova'daki stüdyoda çalışmaya başlamıştır. Birçok yabancı ressamdan etkilenmiştir. Bunlar arasında en önemlisi Rembrandt'tır. Castiglioni'nin resimlerinin oluşumunda önemli etkisi vardır. Onun çalışmalarında Poussin'in de etkisini görmek mümkündür. Castiglioni resimlerinde hayvan figürlerine yoğun olarak yer vermiştir. Ressam Bossono'nun da etkisi görülmektedir. 1634 yılından itibaren Roma'ya giderek 1650'ye kadar St.Luke Akademisi'nde kalmıştır. Bu arada Napoli ve Cenova'yı da ziyaret etmiştir 1648-1650 yılları arasında Montova Sarayı'nda çalışmaya başlamıştır. Buradaki çalışmalarında görülen üslup üzerinde Rubens'in etkisini görmek mümkündür. Castiglioni'nin son çalışmaları derin mistik heyecanlar yansıtmaktadır. Fakat onun en önemli buluşu, inceltilmiş yağlı boyalar ile yapmış olduğu çizimlerdir. Çizimlerinin en ilginç örneklerinden ikisi Windsor'daki kraliyet kolleksiyonunda yer alırken, diğer çalışmaları

Cambrige, Dresden, Dublin, Cenova, Madrid, Paris ve Roma'daki müzelerde bulunmaktadır.

Res 10. Benedetto Castiglioni,Tapınaktan Tacirlerin Kovulması

Castiglioni başlangıçta Maniyerizm ve Caravaggio'nun etkisi altındayken daha sonra Rubens'in çalışmalarının etkisi altında kalmıştır. 1621'den itibaren Anthony van Dyck'ın Cenova'daki stüdyosunda çalışmaya başlamıştır Bunların yanında tarihi kişiliklerin portreleri ve şehir görünümleri resimlerinde yer almaktadır.

Res 11. Benedetto Castiglioni, Saf Gebe ile Assisi'li **Res 12. Murillo, Saf Gebe**

Aziz Francis ve Padua'lı Aziz Anthony

Castiglioni'nin yaptığı resimler arasında "Tapınaktan Tacirlerin Kovulması" ve "Saf Gebe Meryem" konulu resimler önemli bir yere sahiptir. 1640 tarihli "Tapınaktan Tacirlerin Kovulması" adlı resmin konusu Avrupa resim tarihi içinde çeşitli ressamlar tarafından kullanılmıştır.Konunun gereği olarak İsa'nın tapınaktan tacirleri kovması ile yaşanan karışıklık belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Kullanılan ışığın etkisiyle oluşan atmosferik özellikler olayın gerginliğini destekleyecek niteliktedir. Ön planda ışığın etkisiyle ortaya çıkan figürlerde gözlenen kaçma telaşı, yaşanan olayın bir kesitini yansıtıyor olması Barok üslubun açık form özelliğini ortaya koymaktadır. Arka planda sağ elini kaldırarak tacirlerin üzerine yürüyen İsa figürü , sfumato tekniğinden yararlanılarak oluşturulan derinlikler içinde betimlenmiştir.Ön planda yer alan ve kaçmakta olan figürlerin yüzlerinde okunan dehşet ifadesi İsa'nın kızgınlığını anlatması açısından önemlidir.

1655 tarihli "Saf Gebe Meryem" konulu resimde saf ve temiz gebeliğin sembolü olan ay üzerinde göğe yükselmiş olarak betimlenen Meryem figürünün ayaklarının dibinde yeralan Assisi'li Aziz Francis ve Padovalı Aziz Anthony figürleri ile geometrik bir kompozisyon şeması ortaya çıkmaktadır. Kompozisyonun sahip olduğu bu özellik Rönesans üslubunun kapalı form özelliğini yansıtmasına karşın ışık kullanımı ve resimde yeralan unsurların biçimlenmesinde kullanılan S ve C kıvrımları Barok üslubu ortaya koymaktadır.

Parlak bir ışık kaynağı olarak vurgulanan ay motifi saf ve temiz gebeliği işaret etmektedir.Meryem figürünü aydınlatan lokal ışığın etkisiyle kompozisyon içindeki diğer figürler de aydınlanmaktadır. Resimde kullanılan ışığın özellikleri barok üslubu açıkça ortaya koymaktadır.

Aynı konu Barok üslubun önemli temsilcilerinden Murillo tarafından da resmedilmiştir. Murillo'nun resminde, kompozisyonun merkezine ay motifi üzerinde bulutlar arasına yerleştirilmiş Meryem figürü yerleştirilmiştir.Castiglioni'nin meryem ve aziz figürlerinin bakışları üçgen kompozisyon formunu oluşturuken Murillo'nun resmindeki Meryem figürünün bakışları yukarıya doğrudur ve ve tanrıyla ilişki kurmaktadır. Bu bakışlar sayesinde izleyicinin bakışları resim çerçevesinin dışına yönelerek Barok üslub kompozisyonlarının özelliği olan açık form yapısını açıkça ortaya koymaktadır.Her iki resimde de bulutlar ve melek figürleri Meryem'in göğe yükselişini vurgulamaktadır.

<u>Gioacchino Assereto (1600-1649)</u>

Assereto, Cenova'da Caravaggio'nun takipçisidir. 12 yaşındayken Liciano Ansaldo'nun yanında çalışmış, 1614 yılında ise Andrea Ansaldo'nun atölyesinde çalışmıştır. Çalışmaları arasında 16 yaşlarındayken yaptığı "Aziz Antony'nin Kandırılışı" adlı resim önemli bir yere sahiptir. 1616-1626 yılları arasında "Aqiunalı Thomas'ın Yükselişi", "Son Akşam Yemeği (Res12)", "Aziz Stephan'ın Taşlanması" (Res 13), "Meryem'in Taçlandırılması" gibi küçük figürlerle tasarladığı kompleks komposizyonları vardır. Ayrıca çağdaş çalışmalar Ansoldo ve Giovanni Andrea de Ferrari'de de görülmektedir. Bu resimler Maniyerizmi hatırlatmaktadır. Ancak Assereto'nun erken resimlerinde (Vaftizci Yahya, Aziz Bernardo, Azize Catherine ve

Aziz George) kullandığı gümüşi renkler ile aydınlık ve karanlığın yarattığı duygusal kontrastlık sayesinde her bir azizi ayrı ayrı güçlü bir realizmle varetmiştir.Bu resimlerdeki keskin konturlar ve dökümlü kumaşlar Ansaldo'yu hatırlatmaktadır.

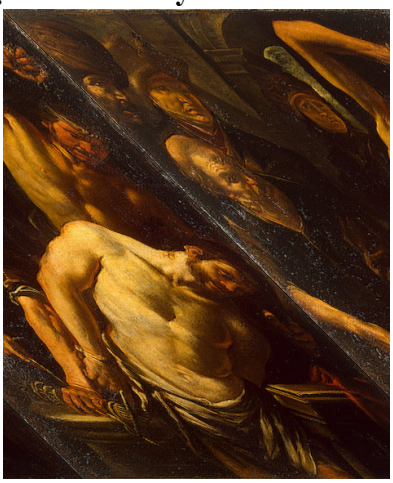

Res 12. Gioacchino Assereto, Son Akşam Yemeği

Res 13. Gioacchino Assereto, Aziz Stephan!ın Taşlanması

1626-1636 yılları arasında yaptığı çalışmalarda önemli kişiler, parlak renkli ve ayrıntılı, güçlü bir doğallıkta yapılmıştır. "Aziz Francesco'nun Kendinden Geçmesi" adlı resmi önemli bir örneği oluşturmaktadır.

<u>Valerio Castello (1624-1659)</u>

Castello trajik bir biçimde sahip olduğu kariyerin en üst seviyesinde birden bire ölmüştür. Castello tarafından bir dizi duygu yoğunluğu ortaya koyan çalışmalar vardır ve bu çalışmalar Castello'ya özgü biçimlerdir. Castello ressam bir aile içinde doğmuştur. Genç ressamın babasının atölyesinde çizimleri kopya edilmiştir. Bu Stüdyo'da yapılmış olan çalışmalarda güçlü duygular ve parlak renkler resimlenmiştir. Resimlerinde hikayeci ve doğaya bağlı anlatım hissedilmektedir. Dinsel ve mitolojik konulu resimlerinde canlı renkler kullanılmıştır.

Res 14. Valerio Castello, Rebeca Kaynak Başında

Copyright © Private Collection 2000. Used by permission.

Res 15. Valerio Castello,Meryem-İsa ve Vaftizci Yahya

Res 16. Valerio Castello,Masumların (Çocukların) Kılıçtan Geçirilmesi

Cenova'nın saraylarında yaptığı çeşitli freskolarında parlak renklerle ve dramatik anlatımlar görülmektedir Onun resimlerinde zarif figürler duygusal bir yapı yansıtmaktadır. Zorlu kompozisyonları, anlık fırça vuruşları ve canlı renkler kullanılarak tasarlanmıştır.

Castello kısa süren yaşamına karşın ortaya koyduğu çalışmalarda, Barok üslubun özümsendiğini açıkça ortaya koyan özellikler yansıtmaktadır. Erken yaşlarda yapmış olduğu "Rebeca Kaynak Başında" adlı resim (Res.14), yoğun hareketin sergilendiği bir kompozisyona sahiptir. Kompozisyon içinde yer alan figürlerin vücut biçimlerinin temelini oluşturan S ve C kıvrımları hareketin yoğun olarak çıkmasını sağlarken, kumaş kıvrımları ve ışığın yüzeyler üzerinde sahip olduğu farklı dereceler sayesinde ortaya çıkan kontrast etki ile bu hareket desteklenmektedir. Kompozisyonun bütününde varolan ışık, Cenova okulunun Barok üslup

içinde egemen olan romantik yapıyı sergiler niteliktedir. Kompozisyonda yer alan figürlerden bazılarının bakışları izleyiciyi çerçeve dışında başka yönlere taşıması, Barok üslubun genel özelliği olan açık kompozisyon yapısını ortaya çıkarmaktadır.

Castello'nun, yaşamının sonlarına doğru yapmış olduğu "Masumların (Çocukların) Kılıçtan Geçirilmesi" adlı eserinde Barok Üslubun duygusal yoğunluğu şiddetle ortaya konmuştur. Çocuk sahibi olan anneler ile kılıçla çocuklara saldıranlar arasındaki mücadele izleyicilerin dehşete düşmesini sağlayacak derecede gerçekçidir. Kompozisyon, yaşanan bir sürecin anlık görüntüsünü ortaya koymaktadır. Kompozisyonda yer alan figürlerin vücut biçimleri ve onu destekleyen kumaş kıvrımları, yoğun bir hareketin görüntüsü olarak ortaya çıkmaktadır. Işık, çarpıcı noktalarda en parlak şiddetiyle kullanılırken, yanlara doğru gidildikçe bu şiddetini kaybederek kararmıştır. Aydınlık ve karanlık bölgelerin yarattığı kontrast etki, mekan atmosferinde de duygusal boyutun varlığını desteklemektedir.

1650 yıllarında yapmış olduğu "Meryem-İsa ve Vaftizci Yahya" yağlıboya resminde Barok üslubun yoğun hareketliliğinin dışında, durgun bir kompozisyon yapısı egemendir. Meryem dinsel kimliğinin dışında genç bir anne olarak betimlenmiş, iki çocuk (İsa ve Yahya) yaşlarının olağan davranışlarını sergilemektedir. Belli bir açıdan resim yüzeyine giren ışık, İsa figürünün, üzerinde yoğunlaşarak vurgulanması sağlanmıştır.

1650 yılında yaptığı diğer resim "Sabinli Kızların Kaçırılması" (Res 17), ressamın mitolojik konulu resimleri arasında çarpıcı bir örnektir. Rubens'ten etkilenerek ele aldığı düşünülen konuyu işldiği resmin kompozisyonunda yer alan Sabinli Kızlar; Rubens'in aynı konulu resminden farklı olarak giysili betimlenmiştir.

Res 17.Valerio Castello, Sabinli Kızların Kaçırılması

"Masumların Çocukların kılıçtan geçirilmesi" resminde olduğu gibi ön plana çıkan mücadele resme yoğun bir hareket kazandırmaktadır. Ayrıca figürlerin vücut biçimlenişinin oluşturduğu diagonal çizgiler ile yüzey parçalanması gerçekleştirilmiştir. Kadın figürlerinin biçimlendirilişi Rubens'in kızları kadar iri ve adaleli olmasa da, kadın vücudunun sahip olması gereken inceliği de yansıtmamaktadır. Figürlerinde bakışları ve süren bir olayın anlık görüntüsünün betimlenmesi açık kompozisyon

varlığını ortaya koyarak . Barok Üslubun özelliklerini resimlerinde yansıtmaktadır.
Sonuç olarak Cenova kenti, Barok üslup içerisinde, özellikle resim uygulamaları açısından bir okulun oluşmasını sağlayacak bir gurup ressama ev sahipliği yapmıştır. Cenova okulu ressamlarının çalışmalarına baktığımızda , canlı renklerin kullanımı ve figür biçimlenmesinde duygusal boyutun ön plana çıkması belirgin özellikler olarak tespit edilmektedir. Resimlerdeki kompozisyon düzeninde görülen açık form; belli bir açıdan resme giren yada resim içerisindeki bir kaynaktan yayılarak kompozisyonu oluşturan unsurların üzerinde aydınlık-karanlık kontrastı yaratan ışık kullanımı; figürlerin biçimlenmesinde S ve C kıvrımlarının egemenliği ve resim yüzeyinin diagonal akslarla parçalanarak hareket etkisinin sağlanması Cenova okulu ressamlarının Barok üslup ilkelerine sıkı sıkıya bağlı olduklarını ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

Bartoletti, M. "Cambiaso, Luca." In *Saur Allgemeines Künstlerlexikon*. Vol. 15. Munich and Leipzig, 1997, pp. 659-60.
Bartsch, Adam. Le Peintre-graveur. vol. XX. W¸rzburg: 1920~
Bellini, Paolo. Italian Masters of the Seventeenth Century. The Illustrated Bartsch. vol 46. New York: 1982, Abaris Books~
Bora, G. 1980, I disegni lombardi e genovesi, p. 82, no. 95, and fig. 95.
Comte Philippe, Catalogue raisonné des peintures, musée des beaux-arts de Pau, Pau, 1978, n.p., repr. ;
Comte Philippe, Catalogue des peintures, musée des beaux-arts, Pau, 1993, n.p., repr.
Conti, Flovio Barok Sanatını Tanıyalım, Milano 1978
Eczacıbaşı, Şakir (ed.) Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 3 cilt, İstanbul 1997
Fubini, G. 1957, Disegni inediti di Luca Cambiaso, p. 333;
Gabrielli, N. 1971, Galleria Sabauda, p. 90, under no. 555 bis.
Griseri, A. 1956, Una traccia per il Cambiaso, p. 21, and pl. 6b;
Habert J., Bordeaux, Musée des Beaux-Arts : Peinture italienne XVe-XIXe siècles, (Inventaire des Collections publiques françaises), Paris, 1987, (p. 221, n° 171)
Luisa Mortari, *Bernardo Strozzi*, Rome, 1995, pp. 230–231, cat. no.31 illus.
Magnani, Lauro. In *The Dictionary of Art*. Edited by Jane Turner. Vol. 5. London and New York, 1996, pp. 455-57.
Magnani, Lauro. *Luca Cambiaso, Da Cenova all'Escorial*. Genoa, 1995.
Manning, Bertina Suida, and William Suida. *Luca Cambiaso, La Vite e le opere*. Milan, 1958.
O. Grosso, "Note ed appunti su Bernardo Strozzi", Rassegna d'Arte, Rome, 1922, Vol. 9, pp. 155-163,

Soprani, Raffaello, ed. *Carlo Giuseppe Ratti, Vite de' pittori, scultori, ed architetti genovesi*. Vol. 1. Genoa, 1968, pp. 76-97.
Toman, Rolf Baroque, London 2004
Tapıe, Lucien-Victor, Barok, İstanbul 1992

Yararlanılan İnternet Adresleri
www. Web Gallery of Art.com
www. Encyclopedia.Com
www.groveart.com
www.catholic.org/saints/saints/dorothy.html
www.kfki.hu/~arthp/html/s/strozziannunc.html
www.boplewood.com/cornero/xstrozzi.html.
www.flaviaormand.com/strozzi.html